

Preu
de subscripció:
2'50 ptes. l'any
Un número:
10 cts.

EMPORIÓ

PERIÒDIC QUINZENAL

Redacció i
Administració:
Ateneu
Montgrí

Any I

TORROELLA DE MONTGRÍ 18 de Juliol de 1915

Núm. 14

DE LA TERRA

D'UNA BELLA ORIENTACIÓ

En boca dels pessimistes viu constantment una expressió de queixa contra la generació actual, que per molts es irredimible; fins en llavis dels no pessimistes s'hi dibuixa un trist pressentiment de desconfiança. I la voluntat espontàniament, irremeiablement tomba la mirada cap un altre camí, que malgrat ser més remot es de resultats segurs i abundosos.

En aquest camí avencen penosament, voltats per tristes realitats del nostre temps, les generacions novelles que s'ofereixen a la vida com un tendre holocauste d'amor. Caminen fadigosament, com laçats de la llarga ruta, gaire bé en l'impossibilitat de valer-se a sí mateixos, defraudant tots els fruits d'esperança que havia pogut fer concebir la puresa del seu cor i la joventut de la seva ànima.

Quasi tota l'humanitat se preocupa fonament de la seva sort, i els problemes de l'educació i de l'instrucció atrauen l'atenció dels homes escullits.

La nostra època ha vist canviades les costums i els principis per l'intensa revolució que ha produït l'avenç científic; les generacions, les èpoques futures seran probablement transformades, redimides, per l'influència de l'educació moderna sobre els esperits.

Per a fer obra oportunista i feconda, nosaltres no podem oblidar aquesta orientació que'n podríem dir universal; nosaltres devem fixar, dirigir totes les activitats i energies de què pogam disposar, cap a una obra potser nova entre nosaltres, però de resultats molts més segurs. Nosaltres hem de pensar amb els infants, amb els ciutadans de demà, amb els que informaran demà l'esperit de la Patria i dirigiran els seus destins.

Aborrim d'una bona part de l'ensenyansa que no educa, que no es capaç de formar intel·ligències, i

molt menys fonamentar un caràcter. Sentim pena per la munió de nois i noies que, buids, com una canya, blincadissos com un jonc, son arrocgats per els prejudicis socials més estúpids i perturbadors; son víctimes del cúmul de miseries que envolten a les ànimes cantelludes i minces.

Si la precocitat es avui una malura col·lectiva; si avui els nois son grans abans d'hora, per la malícia que omple sos cors; si avui l'ingenuïtat, aquell suprem atractiu de l'infantesa, es rara, com un home decent en la plaça d'Atenes, nosaltres hem de intentar un esforç per a posar un contrafort, an aquella allau esperveradora.

Els salvadors principis del Cristianisme, que hem heretat dels nostres pares com el millor dels llegats; la consciència del deure de Patria; els dictats de caritat, respecte i tolerància que'ns imposen les normes de perfecta Ciutadania, han de ser els basaments de la nostra obra i els principis generadors d'aquella consistència, d'aquella solidesa esperitual i de caràcter, reguladora dels homes útils i de valer.

De quins medis ens valdrem per a fer aquesta obra en prò dels infants? La bona acollida que tinguin els nostres entusiasmes, es la que'ns ho dirà.

Tant de hó que tots sentíssim caure sobre nostre el pes d'una greu responsabilitat.

PONS.

■ ■ ■ ■ ■

FILOSOFIES

UNA ANÈCDOTA INOFENSIVA

L'anècdota es conegudíssima. Però en nostra regió, potser durant molts anys serà d'actualitat. Contem, doncs, l'anècdota.

Era un home sabi i més que sabi discret, de senderi, que diríem.— Un parentessí ofensiu per

a moltíssims: *sabi no es lo contrari de boig o beneit sinó d'ignorant; aixís un home podria ser molt sabi i una mica boig d'un plegat; també podria ser ignorant i discret o de senderi tot d'una peça, encara que son freqüentíssimes la totxeria i l'ignorancia agermanades.*—El nostre home, dèiem, era molt sabi i era discret. Va tenir, però una fragilitat, se morí sens penediment i se n'anà de dret al lloc de l'etern càstic.

Satanás, que encara que dolent es espavilat i esquerp—que diríem a Torroella donant a la paraula un sentit un xic diferent del que té en el vocabulari—se'n pensà una per a proporcionar al sabi un refinat turment. Me'l col·loca en una espaiosa sala, rodejat de totes les comoditats; podia llegir, escriure i fumar. No més cada mitja horeta permetia que passés per son costat un imbècil i li digués unes quantes paraules sobre coses indiferents o alabant-lo. Al cap de dotze hores el sabi ja no podia més: demanà, encara que debades, que'l cambiessin de lloc, que imaginessin suplicis, qualsevol cosa mentres li traguessin del costat an aquell estúpit...

Hem recordat i recordem tot sovint l'anècdota: Quan sortint de casa pels carrers i carreteres sentim uns minyons que criden coses a les noies; quan escoltem en un rotllo d'«entendidos» una conversa sobre religió, sobre la guerra, sobre política; fins quan ens atrevim a llegir articles de periòdics, de molts i molts periòdics. La majoria de gent que llegeix o escolta la majoria de converses o periòdics, com nosaltres pecadors no es pas sabia: els sabis son poquíssims: això no'ns estranya. Però te senderi la majoria de persones que llegeix o escolta? Son màrtirs o inconscients aquella majoria?

Concretem més: per moltíssims de nostres convilatans ¿Torroella es un infern o uns llims? Aquets moltíssims—els que escolten a llegeixen—son víctimes o complis?

LUCIANUS

COMENTARIS D'ACTUALITAT

LA SETMANA MUNICIPAL - - - DE BARCELONA

L'Escola de Funcionaris, creada per la Diputació de Barcelona, inspirada en el coneixement que té de la realitat municipal catalana i orientada modernament, va tenir l'iniciativa d'organitzar una serie de actes i de conferencies, donades per homes competents en aquells estudis, celebrant lo que 'n digué Setmana Municipal.

Diffícil ens serà a nosaltres, resumir en unes poques ratlles, l'interés i l'importancia de les orientacions presentades; difícil serà palesar com una cosa viva, tangible, de relleu, les ensenyances que se han donat, constitutives de puntals nous i fermíssims, que aguantaran el novell edifici municipal català, que plé de juvenesa i fortitut se bastirà enfront del sistema lealista, arcàic i encarcerat, que manté als municipis en una vida treballosa i anèmica.

L'Estat—i particularment l'Estat espanyol—fracassat en tots els intents de reorganització de la seva existencia, perque ha viscut sempre desorientat i en un constant allunyament—inconscient o voluntari, pró real—de les necessitats positives de la terra que governa, ha oblidat al municipi rural, que—massa sovint—ha sigut víctima expiatoria de la malvestat política, o que—també amb freqüencia—ha vist absorbir la seva vida per el règimen centralista imperant, plé d'íncues vergonyes. I aixís els municipis rurals, han arrocegat una existencia trista, migrada, perqué 'ls sustentava lo artificios, perque vivien una vida a precari, enmanllevada.

Pró veus aquí ara les corrents modernes que han influït en la constitució dels Estats, han sortit a la defensa d'una organització municipal, se vindria a contribuir d'una manera definitiva a la constitució Estatal de que acabem de parlar. Està clar que uns govens a faisó dels nostres, massa preocupats per intrigues polítiques, inconscients per fatalisme, no poden realitzar el miracle. Per açó ha sigut precis que altres organismes més en contacte amb l'ànima del poble, vinguessin a omplir el buid produït per l'Estat espanyol.

I ha vingut la Mancomunitat de Catalunya, que ha embestit el problema de front, complint-se una vegada més la necessitat de la seva existencia i de la seva intervenció en totes les coses, a despit dels seus enemics incapaços de compèndre-la, ja per insuficiencia natural o ja per malicia; moltes vegades per ambdues coses alhora. I com a complement de la tendencia per ella iniciada ha vingut la Setmana Municipal.

El fons d'aquesta Setmana l'ha constituït l'orientació econòmica del municipi, base natural de la seva existència.

El principi entorn del qual ha girat el seu desenrotlló, ha sigut aquell que ha mantingut sempre la política essencialment catalana; aquella aspiració ignorada per molts dels nostres administradors comunals: l'autonomia del municipi, dotat d'una forta realitat interna, amb vida pròpia, amb patrimoni propi; en una paraula, l'integració en el municipi de tot un sistema d'elements indispensables al seu millor funcionament i desenrotlló.

Com a primer mitjà, se presenta el problema de les Hisendes locals: la Mancomunitat (s'observi que necessàriament hem de referir-nos-hi sempre) l'ha resolt en bona part. Com? Pel mitjà del seu projecte—ja aprovat—de la Caixa de Crèdit Comunal

Què es? La cessió del crèdit de la Mancomunitat als municipis, pel mitjà d'una transferència a la Caixa d'una quantitat (10 milions), que serà deixada en préstec als municipis, a un interès que permeti anar amortitzant i tornar la quantitat donada en préstec.

Què permetrà aquesta Caixa? Gastar els Municipis segons les seves forces productives; no tenir que pensar únicament en gastar poc, per a que hi hagi un sobrant, o en gastar lo just—aquestes paraules són del diputat conservador senyor Bartrina en la seva conferència.—

Què més? Fer emprèstit, pel mitjà del crèdit, conseqüència no solsament dels bens materials de municipi, sinó de la potencialitat econòmica del mateix. De lo que manifestà aquell diputat, els Municipis de Bèlgica i el Japó, han trobat la seva salvació i prosperitat en el crèdit comunal. Segurament empró els enemics sistemàtics de la Mancomunitat, tampoc voldran o no sabran entendre-ho.

Altres solucions econòmiques senyalades per la Setmana Municipal? Confecció més senzilla dels pressupostos, per partides clares i més en harmonia amb la veritat, çó es, de més difícil adulteració. Formació exacta del Padró de veïns, per la supressió en una nova llei Municipal, de la divisió en veïns i domiciliats; amb el sol criteri qualificatiu de veïns, mentre no 's modifiqui aquella; dades més precises reguladores dels drets i deures dels ciutadans.

La substitució dels consums fou tema a tractar en la Setmana Municipal; en unes poques ratlles, no es pot parlar d'un assumpte tant complicat i discutit, majorment quant se presenta en una forma força inqoluble.

La municipalització de serveis, també discutit en extrem, es un problema circumstancial, d'oportunitat, basada la seva resolució en el tecnicisme: definir-lo per solucions apriorístiques es gairebé impossible.

Per fi se tractà del tema del *Municipi i l'ensenyança*.—Pecats, deficiències de la nostra ensenyança? El ser *uniforme*; com si no hi hagués a Espanya, dualitat de llengües, de temperaments, de raça. El no ser ben *compresa*: explicacions àrides, poc amenes; poc pràctiques. La primera ensenyança l'ha de donar el municipi, no l'Estat, perquè aquell té un concepte just del país on viu i de les seves necessitats. ¿Perquè en una comarca agrícola, se pregunta el senyor Puig i Cadafalch, el mestre no ha de saber agricultura? Establiment de biblioteques: altre vegada la Mancomunitat amb el seu projecte—també aprovat—de Biblioteques populars, amb llibres adequats a les necessitats de la població.

Sort que la força dels fets s'imposa; sort que ells parlen amb gran eloqüència de la bondat de l'obra de la Mancomunitat. I com tots els actes que tenen un fort interès patriòtic, la Setmana Municipal de Barcelona, es un basament molt sòlid, per a ulteriors resultats maravellosos.

■ ■ ■ ■ ■

ÍNTIMA

Prop de Barcelona hi ha un elegant pensionat de senyoretes, on acuden les nenes de les famílies més distingides de la ciutat. Les religioses que el dirigeixen són d'una institució francesa i franceses són gairebé totes elles.

En l'època a que ens anem a referir sols hi havia dues espanyoles: una catalana i una altra nascuda a Navarra. Les demés, totes eren franceses.

S'apropava la diada de Pasqua-Florida, que era la gran festa d'aquell col·legi, i les bones mares havien organitzat una festa en la qual a més de donar la Santa Comunió a les nenes el senyor Bisbe, se l'obsequiaria a la tarda amb un certamen literari, en el qual cada nena portaria la seva composició escrita en una cartolina, amb la seva millor lletra, enrotllada i lligada amb una llaçada de seda de color.

Durant els dies en que es preparà el certamen i s'assajà la processó, la «maestra generala» ja va notar molta fressa entre les nenes; però capficada en la preparació del conjunt i dels detalls de la processó que tenia de seguir a la Comunió general i en el certamen, cregué, com totes les demés monges, que allò era efecte de la nerviositat de aquells angelets, excitats per l'emoció mateixa que els preparatius de la gran festa els produïa.

El dia arribà i amb gran reculliment les nenes oïren la missa que digué el senyor Bisbe escoltant amb gran atenció l'eloqüent i sentida plàtica que els feu; i modestes, blanques de vestit i cor, pures

com serafins, s'anaren acostant a la sagrada taula per rebre al Cos Diví del Nostre Redemptor, de dues en dues, amb un ordre i una devoció que correnien.

Al chor una monja tocava amb l'orgue les inspirades notes de l'*Adoramus-te* del gran mestre de Palestrina, que sortien amples, sonores, encisadores, barrejant els sons amb la fumerola de l'encens que voltejava sobre l'altar, perfumat per la sentida de grans tofes d'asutzenes, liles blanques i morades, jonquilles de tots colors, mimoses i iris, les quals flors, conuinades amb gran munió de clavells rosats, anemones i palmes, donaven al temple, del més pur estil gòtic, l'aspecte d'un ver paradís.

Al costat de l'Evangeli tres banderes cridaven la atenció, fent baixar la vista de les regions celestes an aquesta pobra terra.

Les notes de l'orgue, l'encens i el perfum de tanta flor enlairaven l'esperit cap al Cel, i les banderes el retornaven an aquesta miserable vall de llágrimes. Feien gran contrast.

Les banderes eren :

Una de blanca, petita, tant blanca com els vestits de les nenes, immaculada i pura com els llurs cors. Era el penó dels Angels, de la primera divisió, de les nenes petites.

Després seguia la bandera francesa, la tricolor, la revolucionaria, la dels drets de l'home, la que Napoleó passejà gloriosament per tot Europa i el Nort d'Àfrica, i que encara fa batre el cor de tots els francesos. Era el penó de la segona divisió, de les nenes mitjanes.

La tercera era la bandera d'Espanya, la del nostre Estat, la que havem vist en nostres dies venguda i humiliada i que amb tota l'ànima voldriem tots enlairada i victoriosa. Era el penó de la tercera divisió, de les nenes grans.

El senyor Bisbe acabà la missa i començà a organitzar-se la processó, que tenia de sortir de la capella, donar una volta pels jardins i tornar a la església.

Tres nenes petites, bufones amb banda de color de rosa, prengueren la bandera dels Angels, a la qual seguia tota la primera divisió. Feien el més formós conjunt, amb llurs sabatetes blanques. Semblaven rellicar sobre el sòl.

Tres nenes mitjanes, amb la banda verda, s'acostaren poc a poc a l'altar, on una monja els posà a les mans la bandera tricolor. Semblaven esverades, els ulls baixos, les galtes roges. La que portà el penó duia la mà dreta embolicada amb un bendatge negre. Prengueren el respectiu lloc darrera de la primera divisió, seguint al penó tricolor tota la segona divisió.

Tres nenes de les més grans, amb la banda blava; somrientes, mossegant-se els llavis per no esclatar en joenívola rialla, s'aproparen al penó

nostre i prengueren elles mateixes la bandera roja i gualda, que procuraven enlairar tant com podien. Totes les de la tercera divisió les seguien alegres, contentes: alegria i contentament que contrestava encara més amb l'aspecte que oferia tota la segona divisió.

Després venien les monges de la comunitat i després els oficiants i el senyor Bisbe, portant el Rei de reis en magnífica custodia d'or i pedreria, adornada amb un gran pomell de clavells vermells que an aquest fi havia regalat, aquell mateix matí, la mà dreta embenada.

Al moment de posar-se en marxa Nostre Amo, l'orgue llengà l'espai d'armonies de l'*Ave - verum*, de Mozart. Se coneixia que la monja que teclejava hi posava tota la seva ànima.

Quin moment més solemnia!

La processó seguia el seu curs, pausat; però, en arribant a l'últim graó de l'escalinata per baixar als jardins, es vegé caure, sense saber com, la nena que portava la bandera tricolor, quedant sobre la sorra granada del caminal, tant llargues com eren, la bandera i la nena.

Les que portaven els cordons els van deixar, restant com clavades al sòl. Cap se movia; la processó s'havia aturat.

Les nenes de la segona divisió, totes serioses, semblaven estàtues de sal. Les de la tercera reien com se riu en llur edat.

Una monja petita, prima de cara, intel·ligent, se avengà cap a la nena de la mà embenada, vermella com una rajola. Era francesa! Algú la nena del sòl, agafà el penó de la seva patria i alçant-lo ben dret, marxà avant.

La processó continuà. La nena de la mà embenada seguí darrera de la monja francesa amb la mà esquerra, que s'havia pelat, embolicada amb el seu mocadó de butxaca, mig plorosa i mig riallera, temerosa i orgullosa alhora.

Quant el Bisbe, des de l'altar presentà la custodia per reservà, després d'anonar el solemnia *Te Deum laudamus*, l'orgue feu oir les notes grandioses i magestuoses de la «Marxa reial espanyola» Tots els concurrents, agenollant-se, inclinaren el cap i la nena de la mà embenada plorà, avergonyida d'haver deixat caure un penó que no era el seu i d'haver-se ferit la mà dreta per a portara-lo.

La monja francesa pregà al Deu de tot el món per sa *chère patrie*.

A la tarda, quant el saló d'actes fou omplert de gom a gom per les famílies de les nenes, presidint l'estrado el senyor Bisbe, diversos sacerdots i la mare superiora, començà el certámen literari.

Totes les nenes pujaven, a l'ésser cridades per llur nom, amb la cartolina de la llur composició. Unes la portaven amb els llagos blancs, altres blaus, altres rosats, altres grocs, altres vermells: n'hi havia de tots colors; i quan eren bandes besaven el

anell del senyor Bisbe, desfeien la cartolina i llegien la composició, que era sempre llargament aplaudida.

A la dreta de l'estrado hi havia totes les neues de la tercera divisió, i començà el toru de la segona; i quant se sentí el nom de la nena de la mà embenada, totes les seves companyones, que encara estaven assegudes a baix s'alçaren al ensemple que les que eren a l'estrado aplaudien sorollosament.

La pobreta nena, confosa, pujà els graons de l'estrado; i com que era banda, s'apropà del senyor Bisbe li besà l'anell, i, al girar-se al públic per a llegir la seva composició, es vegé que la seva cartolina era enllaçada amb un gran llac dels colors de les quatre barres.

Aleshores els picaments de mans es refermaren; gairebé tothom aplaudí. La nena de les mans ferides no pogué parlar, i, commoguda caigué als braços de la monja francesa que al matí l'havia aïllada de terra, la qual, sentint-se-la prop del cor, digué en veu baixa:

Cher enfant! Comme aimes ta patrie!

MARQUES DE CAMPS.

■ ■ ■ ■ ■

RETORN

De nou te veig al lluny, volguda vila, amable sojorn del meu istiu, com t'extens plena de vida pel mig dels camps que vessen de verdor; asseguda al peu de la montanya rocosa i núa, sota del cel seré, que augmenta el dolç encant d'aquesta terra empordanesa que no te per pariona cap altra terra.

De nou te veig tota negra per l'esforç del treball que es la teva vida, i al contemplar-te després de llargs dies d'absència, sento dintre meu l'agradable emoció del retorn a la pau benaurada i a la quietut serena; a les excursions a plena natura, que fortifiquen el còs i que omplen l'esperit d'activitats i optimismes.

De nou tornaré a estar entre la teva gent senzilla i franca, tan desposeïda de la mala fé i de les mirres enfadoses d'aquella gent de ciutat, de la teva gent que es tan afable com l'alegría del seu viure tranquil, que es tan bona com el gust del pá moreno que ha pastat amb l'esforç del seu treball i amb la tendresa del seu amor.

La blanca carretera tan coneguda no es crudel per mí, i sota una verdadera foradada de verdor, oviro ja ben aprop el campanar i l'iglesia soperba; les negres muralles i les velles teulades de les cases, que son tan rialleres als meus ulls.

¡Beneïda sies terra agrada, terra formosa, terra sana! Ben haja la patria que't té per filla.

Camps exuberants: siguéu-ho sempre pel bé de la gent nostra. Montanyes rocoses i nues: guardéu per

mí els vostres aires puríssims, el perfum del romaní i la farigola, les visions espléndides de llum i de vida.

Llunyans records inoblidables que deixo a ciutat, veniu, que en mig d'aquesta gent, entre aquests camps i aquestes montanyes, hauréu una purificació.

Vila feïnera: tú que tens dintre teu la dolçor del viure, creix i treballa per la patria nostra. A tú dec la primera impressió del istiu que comença.

Deu fassi que rés enteli la seva puresa; que rés amargui la nostra esperança. Si així ho fas, oh vila, que Deu te beneeixi, sino... que també Deu te beneeixi.

MARCEL TORROELLA.

■ ■ ■ ■ ■

• EGOS •

ES cosa ben vistosa contemplar dalt del pont, al cap-tart d'aquets diumenges xarodorosos de Juliol, la manifestació sempre nodrida dels devots de Terpsicore que en plegant del ball, se'n venen en massa a descapdellar llurs festeigs sentats en els pedrigos, sota les escacies, o be tot mirant la posta, que també hi ha admiradors de la posta entre'ls balladors diumenhals.

Quan venen, ja de lluny es percibeix el xerroteig alegre, com murmuri d'immens aixam d'abelles. La carretera va plena de banda a banda, de joventut florida, formant una vera manifestació de la que sobressurten els vestits llampants de mil coloraines que les noies lluen, escaïentes taques rialleres en la foscor seriosa dels vestits dels hereus. Perque ho son de serios els nostres joves, sobretot quan van endiumenijats i tenen ana noia al costat a qui es precis parlar-li de coses que li plaguin, dir-li galanteries; però el jove, que no ha gustat mai aquesta mel, que creu que per agó no es necessari carregar el cap sabent fer voltar be'ls peus, li parla del temps, de l'usurda i del batre, i la noia mig-riu satisfeta, perque amb la seva coqueteria natural ha endevinat que ella es la rosella que floreix en mig d'aquella agricultura.

El pont es lloc únic d'animació i brugit en aquesta hora tant solemniat de la posta, en que els arbres de les voreres del Ter semblen vellutats d'un vert profund i les aigües adquireixen tonalitats bellíssimes i es coloren graciosament els nuvols de porpre i or; mentres el crepuscle mor lentament entre la cridoria de la

mainada i les rialles sonores de les noies que fan panteixar el seu pit curull de vida.

NOSALTRES desitjariem poguer sortir de casa amb tota la llibertat a que dona dret el ser ciutadà de la moderna Europa. Oh desesperació! no podem sortir al carrer, ens sentim cohibits al passejar-nos.

Nosaltres creiem en Deu. I en el carrer sentim una fretor terrible de blasfèmies i es el respecte d'alguns convilatans a les creencies nostres. ¿Qué dirien aquets atrevits que'ns insulten públicament amb son menyspreu vulgaríssim a nostres supremes amors, si nosaltres preteníem mofar-nos de sos ideals, llensant aquestes paraules mal agradoses: maleïtsiga l'auserda?

Sinó creguessim en Deu al menys deuríem creurer en la decencia i en aquest cas també considerariem als renegaires com a uns incivils i conculcadors de nostres drets de ciutadania.

Sortim a passeig i no podem disfrutar a tot plaer de la fresca del Ter, d'aquest bon riu pròdic en sanitoses aigues: a pocs passos del pont ja oirém bailets i alguna persona que ja ha passat de la quinta, banyant-se sens dur en son cos ni aquelles fulles amb que salvaren llur pudor els nostres primers pares després del pecat primer.

Això ja es ser massa primitiu: pertany per dret propi a una època anterior a l'edat de pedra.

A BARCELONA acaba de publicar-se el volum que conté les conferencies donades el passat hivern pels parlamentaris regionalistes sobre "El Pensament de Catalunya i el problema econòmic.."

Aquelles conferencies i aquesta publicació, son indubtablement una de les manifestacions més notables que ha donat la política catalana en aquest últim any.

Com que mereix un llarc comentari esperém una propera ocasió per a dedicar-li el que's mereix.

Així també val la pena de parlar defingudament de l'Exposició del marvellós projecte d'erecció del Temple expiatori de la Sagrada Família, exposició que actualment pot admirar-se en la Societat "Athenea" de Girona i que'm tingut el plaer de visitar.

FOLK-LORE

JOCs D'INFANTS

II

A LA UNA LA MIA MULA

Aquest joc es conegut també amb el nom de *saltar i parar*, ja que consisteix en ajupir-se un noi i parar l'esquena, mentres els altres van saltant descompassant-lo amb la cantarella:

A la una, la mia mula.

A les dos, el cap del gos.

A les tres, silenci que'l rei ho mana, qui enrao-ni para.

A les quatre, qué vols martellet o caixa?

A les cinc, l'esquellerinc.

A les sis, el cavall gris.

A les set, el cavall dret.

A les vuit, el bon recuit i que's repiquin les cóques.

A les nou, vit de bou.

A les deu, la vera creu.

A les onze, carta blanca.

A les dotze, tres plats, saltant.

* * *

CUNILLET

Lo més bonic de molts jocs son els versets, que tot jugant, la mainada diu i que difícilment s'esborren més de la memoria. Aixís en aquest joc, posat un de cap a la falda d'un altre, s'entaula el següent dialecte:

—Cunillet?

—Qué mana mare?

—Hont son els bous?

—A la llaurada.

—Qué mengem?

—Civada.

—Qué beuen?

—Bon vi.

—Venta una culada i fuig d'aquí.

Lavors pregunta si están ben amagadets, i responnent els altres, sí pare, corre a empaitar-los.

* * *

En molts jocs se citen també frases molt curioses. Aixís jugant a bola quant aquesta se li posa a un darrera un munt de terra, l'altre per quitar-li facilitat en el tirar li diu: *No val tocar, ni bufar, ni fer tres bufus*. Quan les boles no venen rectes també diuen: *No val fer dresseres*. I si un priva la direcció d'una bola al tocarla impensadament amb el peu, diu l'altre: *Dónali els discursus*, çó es el seu curs.

En el joc de «Corretgeta la ning, ning» pregunten si es amagada en cel o en terra, i quan es aprop del amagatall de la corretgeta diuen: *fulano's crema*.

E. VIÑAS.

SECCIÓ AGRÍCOLA

- - CAMPANYA CONTRA
LES PLAGUES DEL CAMP

¶ Durant la passada campanya de primavera s'ha despertat en la nostra comarca un moviment per part dels agricultors amb els desitjos de combatre les plagues del camp, lo que per a nosaltres es motiu de satisfacció, puig prova un afany de millorament en el cultiu i en el progrés agrícola.

Efectivament cap any s'havia intentat combatre la «cuca» de l'auserda en el nostre país; aquesta plaga que ja començava a amenaçar de una manera terrible aquell cultiu, que tants beneficis porta en una part molt important de l'Empordà.

No ens detindrem a explicar la manera de combatre aquesta plaga, ni els efectes obtinguts en la campanya passada per que molt bé ho va fer en el nombre darrer el nostre bon amic en Narcís Camps de Belcaire.

Sols volem fer dos observacions que creiem necessaries, perque desgraciadament l'any que vé ens trovarem amb la mateixa plaga i per tant tindrem necessitat de combatre-la.

El sistema empleat aquest any i recomanat pels enginyers del Servei Agronòmic, d'esparcir el líquit insecticida per medi dels pulveritzadors que empleem per combatre el mildiu de les vinyes, resulta que si la plaga fos poc extensa, el procediment seria acceptable, prò quant se tracta de grans extensions de cultius i aquesta plaga se propaga d'una manera tant intensa i ràpida, aleshores abarca unes proporcions extraordinaries i convé per el millor èxit que's combati tota plegada per zones; per això creiem del cas proposar que el Consell de Foment estudiï la conveniència de canviar els pulveritzadors ordinaris que usem en el nostre país, per les verdaderes màquines de pulveritzar de tracció animal, puig adquirint algunes d'aquestes el Consell de Foment, la plaga se podria combatre en molts pocs dies en una extensió molt considerable. Les ventatges d'açò les podran apreciar els nostres llegidors tenint en compte que tindrà lloc la destrucció de la plaga apenas nascuda, en tota una comarca.

Altra de les observacions que convé aclarir i definir es que encara hi ha agricultors que tenen poca fé en els avenços moderns i mantenen una passivitat i una indiferència gran quan veuen els seus cultius flagellats per una invasió d'aquestes malures, no preocupant-se de deturarla en el moment oportú. I tenint en compte de que l'èxit de la destrucció de la plaga consisteix precisament en que ho fassin-tots, perque té aquella un caràcter epidèmic i general, valdria la pena de que el governador, d'acord amb el Comisari Regi de Foment, ordenessim als arcaldes dels pobles atacats la vigilància i que denunciessin als que per la seva incultura i poca diligència perjudiquen greument els interessos de tots.

Ja que aquest any ens hem preocupat de combatre la plaga de l'auserda, pensem que tenim d'estudiar les que invadeixen els olivars, riquesa també molt important en el nostre país.

Un altre dia ens complaurém en parlar-ne.

LLUIS DE LLOBET.

Ullà-Juliol-1915.

NOTICIES

Avís.—*Preguéu als subscriptors que canviïn de domicili per la temporada d'istiu, ens donguin nota de la seva residència, per a poder enviar-los-hi el periòdic.*

Benvinguts.—Han arribat del pensionat de Figueras, aon cursaven els seus estudis, després d'un brillant acabament dels mateixos, la gentil senyoreta Lola Vila i el seu germà Joan.

Nostra enhorabona.

Millora pública.—El dia 7 d'Agost se celebrará la subasta dels acopis per a reparar tota la carretera del Estartit a Sant Jordi. Ens plau consignar que aquesta millora es deguda a les actives gestions del nostre diputat, senyor Peyra.

Volco.—Seria cosa de mitja nit del dilluns, dia 5, quan uns grans crits de socor, desvetllaren al pacífic vehinat de Fora Portal.

Era que una tartana particular que anava a Palamós, havia volcat al cap d'avall del carrer, despedint als ocupants a gran distancia. Als crits de auxili hi acudiren ràpidament a mig vestir molts vehins, quins prestaren tots els auxilis necessaris. Afortunadament, per una raríssima casualitat, tots els viatgers no sufriren més que lleus contusions, excepte una pobra dona que tingué un fort atac niriós, essent necessaris els cuidados del metge.

El cavall resultá ilés i la tartana sofrí alguns desperfectes.

Aquest volco es la continuació d'altres tants ocrreguts en el mate x lloc ocasionats pel estat defectuosíssim d'aquest carrer.

En el lloc de la ocurrencia sentirem multitud de comentaris, per cert gens favorables al nostre Ajuntament, que a pesar de les repetides desgracies

: OBRES D' EN :
J. MASSO VENTÓS

PORTIC, primer llibre de versos	2 ptes.
ÁRCA D' IVORI, llibre de versos.	2 „
CONTES D'ANDERSEN, traducció.	0'50 „
LA DONA D'AIGUA, Andersen.	0'50 „
LES SET PRINCESES, de Maeterlink	0'50 „
L'HORA TRANQUILA, llibre de versos. 3	„

De venta a L'AVENÇ, Barcelona; a la llibreria Dalmau Carles, de Girona, i a l'Administració d' EMPORION ::

ocorregudes, no 's preocupa d'arreglar aquest carrer un dels més hermosos i importants de Torroella.

Casament.—Disabte, dia 10, contragueren matrimoni en nostra iglesia parroquial, nostre apreciable suscriptor de Girona, D. Pere Granés amb la simpática damisela Ponsa Trill. Desitgem als nous esposos felicitats inacabables.

Saltimbanquis.—Ha actuat darrerament a Fora Portal una companyia de bohemis que han fet les delícies de la mainada i també de la numerosa concurrencia que hi assistí. A més dels treballs de consuetut donaven sessions de cine al aire lliure, projectant pel·lícules i vistes molt interessants.

De festes majors.—Prometen ésser molt lluides la de Ullá que's celebrarà els dies 22 i 23 i la del Estartit dies 26 i 27 del corrent. A totes dues els nostres «Montgrins» son els encarregats d'amenitzar els variats festeigs que's celebraran.

Particularment a Ullá se'ns diu que a més dels festeigs de consuetut se'n faran altres completament nous que cridarán molt l'atenció de la nombrosa concurrencia que comunment assisteix a dita festa.

Excursió.—Dimars de la setmana prop-passada verificaren una excursió a Palafrugell, far de Sant Sebastià i platjes de Llafranc i Calella, nostres particulars amics: Mn. Viver, J. Albert, J. Puigpey, F. Lloret i J. Adroher.

A Palafrugell tingueren ocasió de saludar al publicista R. Cumané i nostres amics de «Ressorgiment» Srs. Ganiguer i Poch.

Casa-Torre, planta baixa i un pis, terrat i pati; quadra, confort. Situada en un dels millors carrers. SE LLOGA.

Felicitació.—Están passant una temporada entre nosaltres, els nostres amics María i Joaquim Carreras i Artau.

Aquest últim tan conegut pel seu aprofitament en els estudis, ha obtingut amb la nota de sobresalient el títol de Llicenciat en Filosofia i Lletres en l'Universitat de Barcelona.

Ens complavem en dedicar-li la nostra felicitació ben efusiva.

Arreglo.—El carrer del Ter ha sigut objecte d'una important millora, arreglant convenientment ja rasa, evitant aixís que les aigües es desbandin i inundin les cases com venia succehint fins ara.

Nou cafè.—Per el primer d'Agost s'anuncia la obertura d'un nou cafè, al carrer Major, en el local

que deixa el Sindicat Agrícola, siguent son propietari nostre amic n'Isidre Fontquerna.

Trasllat.—Nostre col·laborador el digne notari de Torroella; D. Joan Cama Cirés, ha sigut nomenat per a exercir el seu càrrec a la vila de Blanes.

Per la seva bondat i cultura el senyor Cama i la seva distingida família eren volguts de tothom. Per aquest motiu la nova ha sigut molt sentida. Nosaltres que perdem un valios cooperador enamorat de l'obra de ressorgiment de la vila, lamentem el trasllat de nostres bons amics.

SE VEN UNA CASA en esta, millorabe i en condicions ventatjoses. Passeig del Marqués de Robert. Donarán raó an aquesta Administració.

Els Montgrins.—Nostra aplaudida cobla té escriturades les següents festes majors pel present mes de Juliol.

Fonteta, dies 17 i 18; Ullá, 22 i 23; Armantera, 24 i 25; Estartit, 26 i 27; Gualta, 30 i 31.

Entrada del Sr. Bisbe.—Avui la efectuará amb tota solemnitat a Girona nostre distingit prelat Rn. Dr. Mas, consagrat el dia 3 a Mataró.

Retorn de Ceuta.—Han vingut llicenciats temporalment després d'una llarga i penosa estada en aquelles terres africanes, els joves torroellencs J. Massaguer, J. Figueredo, E. Sullastres, M. Coll i un del Estartit.

ESTARTIT

Festa major.—Durant els dies 26 i 27 del present mes, aquest poble celebrarà sa acostumada festa major. Per les festes religioses, com per concerts, sardanes i balls, hi ha contractada la renomada orquestra «Els Montgrins» de Torroella.

Exposició.—Els dies de la festa major podrà visitar-se, en el saló de classes de l'escola de nois, l'exposició dels treballs efectuats durant el curs que s'está acabant.

Forasters.—Entre les famílies que están passant temporada en aquest poble, recordem a les dels senyors Murtra, Bataller, Carreras, Saliati, Hospital, Marqués (Pere i Ramir), Elías (Antón) i Pi.

Moltes d'altres tenen anonciada la seva vinguda, entre elles la de nostre volgut amic senyor Blasi, de Torroella.

Imp. de P. Ribas. — Palafrugell. — Teléfono 362

Representant a Torroella : D. Eduard Vinyas, Carrer de Sant Agustí 36